

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr.
a treia-oraă 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăii Nr. 15.

Telefon Nr. 12.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Nimeri singuratici à 5 cr. se vënd la „Tipografia“, soc. pe acțiun

Femeile la tron.

Deputațiunea damelor exmise din sinul poporului sădesc la supremul factor din stat, la *M. S. Monarchul*, este obiectul atențiunii tuturor.

Noi firește că privim cu cea mai mare simpatie la bravele femei, cari reprezintă astăzi cauza unui întreg popor. Pentru că ele dovedesc o bărbăție, care stoarce respect, și de altă parte ele deservesc un fapt, care va atrage de nou atențiunea lumii și a cercurilor hotărâtoare la stările insuportabile, ce ni s-au creat nouă naționalităților sub regimul hegemoniei maghiare. „Brutalitatea maghiarizării“ — va fi de nou pusă în lumină, și de nou factorii hotărâtori vor trebui să-și zică: *asa nu mai merge.*

Pasul acesta mare al Sășilor s'a pregătit în toată liniștea, aproape în secret. Doar' acestei împrejurări se poate mulțumi împrejurarea, că zările ungurești nu prea s'au ocupat mult de cauză. De abia în ultima zi își dau ele seamă ce ar însemna acest pas, dacă cumva ar ave și vre-un rezultat pozitiv.

Un rezultat indirect e sigur de pe acum. Procedurile ungurești vor fi de nou tractate și sbiciuite. Dar' de astădată *deputațiunea la tron* poate să aibă și un rezultat mai mare.

Intrebarea e: va fi primită deputațiunea la audiență prea înaltă? Dacă va fi primită avă-vă rugarea lor vre-un efect? Fi-va ea ascultată?

La prima intrebare se poate deja răspunde. Zările ungurești susțin că deputațiunea nu va fi primită. Aceasta însă nu-i adevărat. O știre pozitivă sosită la Sibiu aseară ne spune, că M. Sa a admis cererea de audiență, și poate că azi deputațiunea bravelor dame se va fi înfățișat înaintea M. Sale.

Acasta înseamnă deja mult. Dacă rugarea deputațiunii nu va fi ascultată, dacă M. Sa totuși va sancționa odiosul proiect de lege, care a revoltat conștiința națională a tuturor popoarelor, — faptul însuși că au fost primite încă va fi un mare rezultat.

Firea lucrului aduce cu sine, ca să facem o comparație între deputațiunea aceasta și cea dela 1892, a noastră.

Deosebirea e mare. Atunci s'au dus *bărbați* acum merg *femei*; atunci 300, acum 12; atunci reprezentanți ai poporului *român*; acum reprezentante ale poporului *sădesc*.

Atunci ziarele maghiare vërsau pară și foc; acum tac, sau vorbesc foarte puțin. Atunci ziarele maghiare, în frunte cu *Pester Lloyd* amenințau pe față pe M. Sa Monarchul, că dacă va primi *deputațiunea Românilor* vor trece toți Maghiarii în tabăra kossuthistă și vor proclama independența Ungariei. Astăzi ele nu mai amenință; astăzi tac ca peștele asupra părții *meritorie* și cel mult înțeleg să se ridiculizeze deputațiunea pe tema *măncării* femeilor și al rolului lor în politică.

Faptul e caracteristic și semnificativ. Căci nu e așa mult dela 1892. Și totuși ce schimbare!

Adevărat, că alta era *importanța* deputațiunii Românilor cu „*Memorandul*“ și alta e cea a deputațiunii femeilor cu „*adresa*“; altele erau dimensiunile, ce i s'au dat deputațiunii românești, și adânc tăietoare erau expunerile făcute în „*Memorand*“, pe când *adresa* femeilor se restringe la o singură cerere, la o singură suplică de a nu sancționa un anumit proiect de lege.

Rămâne însă totuși importanța și însemnătatea acestei „*adrese*“. Pentru că prin ea se cere denegarea unui act constituțional; se cere denegarea sancțiunii unui proiect de lege, care a fost prezentat corpurilor legiuitoare cu prealabila învoire a M. Sale, și a fost trecut prin ambele camere, în forme „constituționale“.

Ar fi deci destul motiv pentru zările maghiare, din al lor punct de vedere, ca se strige, se amenințe. Și totuși nu o fac, nu o mai fac. Se vede deci că în scurtul interval de 6 ani împrejurările s'au schimbat mult.

Cel puțin semnele așa ne spun. Și ni-o spun aceasta nu numai semnele din Budapesta, cari sunt *negative*, ci și cele din Viena, cari sunt *positive*. Articollii din urmă ai lui *Reichswehr*, organ inspirat din atmosfera cercurilor mai înalte, nu se scriu de sigur numai întemplător. Trebuie să aibă un scop anumit.

Și dacă limbajul acestor articoli e cam tainic, figurat și impropriu, aceasta dovedește tocmai, că se pregătește o *direcțiune*, pe care în actuala situație nu e permis a o numi pe nume.

Așteptăm cu încordare desvoltarea lucrurilor, pentru că fiecare zi ne poate aduce surprinderi.

Sibiu, 26 Ianuarie n.

Ministru al justiției în România a fost denumit, în locul dlui *Djuvara*, dl G. *Palladi*. Această denumire a fost comunicată corpurilor legiuitoare în ședințele dela 24 l. e. Înainte de conferirea acestui portofoliu s'au urmat tratări de raliere între guvern și gruparea aurelianistă din jurul „*Drapelului*“. Trăirile au rămas deocamdată fără rezultat vădit.

Lupta dintre Nemți și Cehi nu numai se urmează cu violență în *Boemia*, ci acum a izbucnit, cu aceeași înverșunare, și în *Moravia*.

În *Praga* universitarii germani au hotărât să nu mai iee parte la prelegeri, până nu se va retrage ordinul de opreliște al poliției contra insigniilor naționale. Chiar profesori universitari, cei dela *academia germană de bellearte*, au luat asemenea poziție, sistând *prelegerile*.

Dieta din Moravia a fost turburată luni de scene foarte violente. Când deputatul german *D'Elvert* a propus *ștergerea ordinărilor*, Cehii au erupt într'un sgomot asurzitor. Sgomotul și-a aflat viu echou pe galerii. Președintele a dispus *deșertarea galeriei*. La aceasta *Cehii s'au depărtat demonstrativ din sală*. Propunerea lui *D'Elvert* s'a transmis unei comisii.

„*Reichswehr*“ earăși vorbește în pilde și icone — politice, în anul său dela 23 Ianuarie scrie la primul loc despre situațiunea Austriei, cu *repriviri istorice* și cu *proiecții* pentru viitor. Cursul ideilor e cam următorul:

De 26 de ani corabia Austriei e purtată de valuri pe o mare agitată, și înzădar nisește a ajunge în portul *păcii naționale și prosperității ca stat*. Mulți cărmaci s'au obosit în această direcțiune: *Hohenwarth*, *Taaffe*, *Badeni*.... Acum e *Gautsch* la cârmă. Va reuși el? Cu greu se poate crede. Deja se arată furtuni mari.

„Dar“ — zice articolul — *corabia de stat a Austriei* totuși nu mai poate rămâne decenii de-arîndul în acest nefericit loc al valurilor de ceartă națională, expusă astfel pericolului? Trebuie să vină un cărmaci capabil, căci *cui*va trebuie să-i succedă a o reduce în portul sigur.

Și dacă nu-i va succeda?... Ar fi timpul să se examineze *serios* terenul din care răsar pericolele. Și dacă s'ar vedea că terenul e impassabil,

ar fi timpul ca inginerul suprem de marină să facă us de oficiul său și să facă cale *fie chiar cu spargere de stânci*.

„*Condițiunea primă a acestora ar fi — zice Reichswehr — stabilirea sesiunii fiecărui neam prin o delimitare dreaptă a cercurilor administrative și electorale după naționalități în întreg imperiul*“.

Așa scrie „*Reichswehr*“ — și dacă nu ne înșelăm aceasta indică oare-care *federalism național*!

„In Ungaria“.

— Studiu politic —

de

Baron Iehan de Witte.

VI.

(Urmare).

Nu-ți vine a crede posibil astfel de persecuțiuni, în epoca noastră, la un popor așa de mândru de „*liberalismul*“ lui, dar' e deajuns un fapt semnificativ, pe care nu l'am menționat încă, pentru a proba în ce fel, guvernul unguresc exercitează libertatea, când se vorbește de națiunile nemaghiare: e legea electorală specială care domnește în această țară. Numele de Transilvania e oficial suprimat. Nu există decât ca suvenir istoric, întocmai ca în noi numele vechilor provincii: *Bretania*, *Normandia*, *Burgonia* etc. și peste tot, comitatele ce formează vechiul principat, sunt supuse unui regim electoral particular, cu scopul evident de a închide porțile parlamentului Românilor. Această lege cere un cens de patru până la nouă-ori mai mare decât în restul Ungariei, și de care sunt dispenseți toți nobilii, *adecă cea mai mare parte dintre Maghiari*, căci chiar în stare de servitori sau porcari, sunt considerați, în această regiune, ca făcând parte din noblete.*) Censul este apoi mai mic în comunele urbane, aproape toate maghiare, decât în cele rurale locuite exclusiv de Români și cari cu o populație de 2—3000 suflete, adese-ori n'au nici un alegător. În patru comitate ale Transilvaniei unde majoritatea aparține Maghiarilor, sunt 6 alegători la 100 de locuitori; pe câtă vreme în cele 11 comitate române, numai 2 la sută au dreptul de vot. E ceva însă și mai mult: s'a aranjat cercurile așa încât să se poată înăbuși masa Românilor, pentru a asigura majoritatea voturilor, înfăim minorității a locuitorilor; pentru aceasta au împărțit cir-

*) Astfel într-o comună din Transilvania, s'a înțemplat în 1875 ca primul să nu fie alegător, pe cât timp poarcarul satului, fiind nobil, avea acest drept.

cumscripțiunile după fantasie și cu o abilitate machiavelică, sau le a dat o întindere arbitrară; așa o circumscripție română are 5721 alegători, pe câtă vreme una maghiară numai 158!

De aceasta se poate vedea cu ușurință cât e de *fașe* reprezentarea națională în Ungaria.

Nimic din ceea-ce se petrece în celelalte țări ale Europei, nu poate să ne dea o idee exactă de moravurile electorale speciale ale Ungariei. Alegătorii sunt aduși, pentru a vota, la șeful circumscripțiunii, unde candidatul e obligat de a le da mâncare și beaură și a le procura toate distracțiile posibile — ceea-ce face ca mandatul de deputat să fie foarte scump pentru cei-ce n'au aprijinul guvernului. În Transilvania, s'a avut grije a plasa centrele electorale numai în zonele ungurești, pentru a obliga pe Români, locuitori în comunele rurale, se facă o zi sau două de drum, ca se ajungă la locul votării. Ceea-ce face și mai mult ca libertatea scrutinului să fie ilusorie e că în Ungaria, *votul este public și oral*: în prezența martorilor ostili și după întrebarea președintelui — personaj numit de șeful comitetului — alegătorul trebuie să spună cu voce tare numele candidatului ales de el.

De aceea trebuie un adevărat curaj pentru nemaghiari, ca să-și exercite dreptul lor de vot în centrele locuite de o populațiune care simțindu-se susținută de guvern și de forța armată, nu se sfiește a-și arăta ura de care e animată. De obicei alegerile sunt însemnate prin scene de violențe și prin omoruri. În Mai trecut, când cu reînnoirea cincinală a dietei în *Croația-Slavonia* unde partidul dlui *Srassmayer* a intrat cu succes în luptă, sângele a curs în mai multe locuri; armata a tras asupra țărănilor și chiar asupra preoților lor și într'un singur oraș slavon, au fost opt morți și vre-o treizeci de răniți.

Antorii *memorandului* n'au exagerat declarând că „e un pericol de moarte, pentru cetățeanul ce se amestecă în luptele electorale în Ungaria și alegerile oferă tabloul unui război civil“.

Când bravând toate obstacolele, nesocotind corupțiunile și amenințările, țărani români mergeau la scrutin în grupuri unite și compacte, găsiau drumurile întretăiate, podurile rupte și intrările orașului apărate de o gendarmerie amenințătoare și provocatoare, care inventa mii de pretexte spre a le tăia calea.

Dacă reușesc a ajunge până la sala de vot e prea târziu: ora e trecută, operațiunile deja terminate și candidatul maghiar proclamat ales cu o enormă majoritate! Pe de altă parte, președintele declară franc, la începutul votării, că va anula toate voturile favorabile candidatului român, sau îl arestează pe acesta ca agitator pentru a-l împedece de a-și pune candidatura în timpul hotărât.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Zicători explicate

de

G. Coșbuc.

IV.

A-și face capul cîlindar.

Adecă a-ți umplea capul cu lucruri de nimic, a te ocupa cu lucruri fără de nici un folos, a-ți frămănta firea cu ceea-ce nu e treaba ta. Românul are un proverb: „De ce îmbătrânește nebulul?“ De grija altora, căci sînt într'adevăr oameni cari se ocupă numai de ce fac alții, și critică mereu și se supără de faptele altora, deși întru nimic nu-i privește. Acestia sînt cei ce-și fac vecinic capul cîlindar. Compară și zicătoarea: *Își bate capul cu împărățiile*.

Filimon (Ciocoiți, II., 96 :) Eu fac ca filosoful, vorbesc puțin și ascult multe, *adecă îmi fac capul ciavlos* de havadisiri.

Era o vreme cînd singurele cărți cunoscute de popor erau cîlindarele.*) Și astăzi mulți țărani nu cunosc alte cărți.

Cu deosebire „*Gromovnicul* sau cîleadar pe o sută de ani întocmit după cele 7 planete“, e o carte, care împreună cu *Alexandria*, patimele lui *Christos*, vămile vîzduhului și încă vr'o câteva, formează biblioteca țărănilor din generația trecută.

În Ardeal, cele din urmă cărți pentru popor, scrise anume pentru popularizarea științei și a lucrurilor de folos, au fost cîlindarele cari apăraseră în Buda cam pe la 1818. Asachi a început în Moldova cu cîlindarele sale, ale „*Albinei*“, în Muntenia s'apucase și *Eliade* de cîlindare. Azi avem o întreagă literatură calendaristică, toată pentru popor.

Precum se știe, cîlindarele au o variație de material cât se poate de mare. Pe lângă partea curat calendaristică, ele cuprind prognosticuri asupra timpului, povești, poezii, glume, sfaturi cum să faci băile, cum să-ți curăți unghiile, cum are să taie moașele bucriul, cum mănăncă și beau Japonezii, cum se face oțetul, cît timp clocește găinile și la câte luni fată oile, de cîți ani ti regele cutare și cum ti chiamă nevasta, apoi învîțăturile *Trepetnicului* cu „*chica* de ți-se va clăti un musafir îți va veni“ și alte o sută și o mie de năzdrăvanii și de dracovenii. Cine

Buda sau Brașov, de unde veniau pe tot anul cîlindare cu povești la sfîrșit. „

și
Tatăl meu era unul din Români acestia. Nu eșia nici un cîlindar pe care să nu-l aibă el înțînău...

știe toate câte sînt în cîlindare, acela are capul plin — dar nu totdeauna de lucruri folositoare pentru țaran.

Cine se ocupă cu lucruri cari nu-i privesc, care se perde cu firea se știe toate nimiciurile nefolositoare și face „*cas*“ mare dintr'un lucru ridicol pentru alții, acela își face capul cîlindar. De aceea zice țăranul, cînd vrea să arete că nu-l interesează un lucru și nu vrea să știe de el, „*n'o să-mi fac eu capul cîlindar*“ — căci nu-l interesează lucrul, cum nu-l interesează să știe cum chiamă pe copii regalul din Portugalia și cîți ani trăiește morunul.

Tot aceeași idee e exprimată în zicătoarea: „*ne-a împuiat capul cu vorbele lui*“.

V.

Și-a perdut sîrita.

Și-a perdut sîrita, sau și-a eșit din sîrite, se zice despre un om cînd își schimbă deodată obiceiurile și felul de gîndire sau de purtare. Pe un om pacific: îl scoți din sîrită, cînd îl infurii; un om moral și-a perdut sîrita, cînd începe să cadă moralicește. Se poate ca omul să-și găsească earăși sîrita — aceasta se zice, cînd revine la calea bună — sau să își dea în petec, cînd cel rău revine la apucăturile rele după o scurtă îmbunătățire a firei.

Tabloul e luat dela roata morei. Unele roți sînt învîrtite de apă pe dedesupt, sînt minate; altele sînt învîrtite de apa ce cade

de deasupra, acestea au sîrita. E numită sîrita apei cîderea volumului de apă în cupele roței. Dacă sîrita e prea mare, apa se asvîrle prea departe și roata nu se mișcă; asta se întîmplă cînd plouă mult și vine apa mare. Dimpotrivă, cînd e secetă, roata ori se mișcă cu greu ori stă pe loc, sîrita apei e prea mică. Se zice, că roata își ese din sîrită, e scoasă din sîrită, ori și-a perdut sîrita. Sîrita e totdeauna bine chibzuită; cea mai puternică schimbare în rostul ei, dă de lucru morarului.

Mersul regulat al roței a dat termenul de comparare în zicătoarea: el e mersul regulat al firei, al gîndirei, al purtării unui om. În mînie însă, omul își perde bunul cumpăt, întocmai ca roata cînd își ese din sîrită. Deci cînd zicem la vre-o ceartă: „*nu mă face să-mi es din sîrită*“, parcă am vrea să zicem: nu turna prea multă apă pe scoc, căci roata minții mele își perde mersul regulat.

Tot dela sîrita morei e împrumutat, probabil, tabloul din zicătorile: „*e în apele lui*“ și „*nu e în apele lui*“. Cînd scoeni nu are toate apele — asta e expresiunea morărească — câte sînt anume chibzuite pentru sîrirea, ei roata se învîrte rău, se zădicește, stă pe loc și earăși dă în nte, e, cu o vorbă, amintită.

De aceea omul într'o ureche, zănat, căruia acum ti plouă, acum ti ese soarele, căruia umbiet intelectual e ca al roței minate, acela nu e om în toate apele. Po-

trivă, omul cumințe și cumpătat e „*e în apele lui*“.)

Dela moară mai avem împrumutate tablouri în mai multe zicători, așa în „*i-a luat apa dela moară*“, „*i-a venit apa și pe moara lui*“, „*e luat de pe grăunte*“, „*moară hodorigită*“, „*ti umblă gura ca o moară stricată*“, „*n'are grăunte*“, „*se învîrte în gol*“, etc.

Cugetări

de

Iuliu Stettenheim.

Cel-ce își bate femeia, e bătut de Dumnezeu.

Malte femei ar voi să fie credincioase dar' nu știu cui.

Cel amoresat pîn' după urechi, nu mai poate auzi sfatul bun.

Mai mulți bucătari pot strica rîntașul, dar' o singură bucătărească poate strica pe stăpîn.

*) Această zicătoare însă s'a contopit și a primit alt înțeles. Compară: se se ia apa lui, are apă la cap, în loc de: la cap. „*A are la cap apă*“, n'are a face nimic — cred unii — cu faptul hidrocefaliei, și vorba nu e de apă în craniu, ci de altceva.

De câte ori nu s'au văzut alegători respinși cu violență dela urnă, de forța armată!

Intrebându-se astfel de proceduri s'au văzut oameni ca Tisza, Báffy și Wekerle proclamați deputați în mijlocul Transilvaniei. Foia guvernamentală însăși a recunoscut acum cătiva ani, că un Evreu numit Ambrus Nemenyi fusese ales de 140 alegători maghiari, în contra candidaturii ce era susținut de 800—900 alegători români.

Se poate vedea în aceste exemple, că fraudele electorale, ca cele ce se practică la noi în Tulusa și în alte locuri — spre marelui scandal al admiratorilor sufragiului universal — sînt sîlabe în comparație cu mijloacele întrebunțate de guvernul unguresc pentru a triumfa cu orice preț creaturile sale. Mai multe jurnale au vorbit de scandalurile ne mai auzite cari au ilustrat alegerile generale din Noemvrie 1896, când guvernul 'și-a ales o mare majoritate.

(Va urma).

„Hands off!“

— „Reichswehr“ și „Pesti Hirlap“ —

Sub acest titlu a răspuns „P. Hirlap“ la articolul despre naționalități al ziarului vieniez „Reichswehr“. Limbajul ziarului maghiar e de o insolentă ce adevărat ungurescă. Noi dăm articolul în resumat, ca să-l cunoască cetitorii, pentru-că polemica pornită din priieții Protestului probabil va avea continuare. Eată articolul:

„Atenție! Din toate părțile se pregătesc de atac contra politicii alcătuitoare de stat a Ungariei. Dacă ar fi numai să ținem în frâu revolta internă, n'am da lucrului atîtă importanță. Numai deunăzi am arătat, că coaliția română-sârbă-olavă o știm în sub picior. „Brașovul, Novi Sadul și T. S.-Mărtin nu pot eroli politica Ungariei“. Zice că congresul dela 1895 nu e pericol. A se plînge e iertat. „Dar“ în ce privește amestecul din străintătate avem curajul de a ne rîni dinții și a striga curventul lui Gladstone: *Hands off*. Îndărît cu mîinile! Aceasta nu o suferim nici-decum, deși deodată vine dela *reșărit* și dela *apus*“.

Întău se ocupă cu „Liga“, și zice că „interesul firesc al poporului român e să se razime pe o Ungarie puternică și pe o puternică monarhie austro-ungară“. Zice: „Vor veni și timpuri de acelea, când în București își vor ridica palaria înaintea studenților maghiari sau înaintea — recruților maghiari. Numai Austro-Ungaria se rămăna tare și casa de Habsburg puternică în alianța Europei centrale“. — Dar tocmai aci e pricina! Zice că „în Viena, rezidența Regelui și Împăratului, lucră contra consistenței interne a monarhiei“. — „Cu cutremur auzim uneori ceea ce predică acolo Germanii contra noastră și a lor; nu putem pricepe ce e aceasta? Este lupta febrilă a unui brav popor în decadentă, ori doar e un trecător, dar chinuitor *delirium*? Că tocmai în ultimul articol al lui „Reichswehr“, constatăm aceste, nu înseamnă nimic. În Austria e modă acum, ca să urască Ungaria, Slavii tăcuți, Nemții șgomotoși. Ceea-ce e mai torturător e, că o parte a partidelor germane tînde direct la aștarea naționalităților contra noastră, pe când și ei tocmai sîngerează, tocmai de ranele politice de „naționale Gleichberechtigung“ (egala îndreptățire națională). Nu recunoaște Nemților din Austria dreptul de a le impuța „maghiarizare brutală“. „Ar trebui să o știe despre ei înșiși — zice „P. H.“ — că o națiune care nu observă de timpuriu, că o direcțiune politică oare-care tînde spre nimicirea ei, mai tîrziu va suferi grozav. Sînt momente, când ideea alcătuitoare de stat este îndreptățită la toate, ca, evitînd vîrsarea de sînge să se poată apăra“.

Zice: naționalitățile au toate libertățile. A se plînge de maghiarizarea numelor de comune e numai pretext.

„Trebuie să fie o amăgire diavolească dacă cei din Austria vreau să aducă interesele casei domnitore în colisiune cu interesele națiunii maghiare tocmai în momentul, când decurge opera de consolidare a națiunii în jurul tronului și a ideii pozitive a puterii monarchice“.

„Ceea-ce Nemții din Austria n'au recunoscut la timp, a recunoscut-o națiunea maghiară. Nu crează nîme că slăbirea opoziției maghiare și depozitia de arme a stîngei extreme ar fi numai apucături meschine. Forța coercitivă a conștiinței naționale condamnă tot mai strîns la olaltă partidele maghiare în proporțiune în care în sinul națiunii maghiare se lățește din oraș în oraș, din sat în sat, din cîntin în cîntin, presiunea periculoasă provocată prin pregătirea națională. Politica maghiară, care tînde spre unificare e dedusă din conștiința sigură a națiunii maghiare și guvernului, care-i dă expresiune, nu e domnil, ci așa zicînd sclavul acestei puternice conștiințe“.

„Națiunea maghiară în conștiința de sine, „șovinismul“ național, sau cum se zice în Austria: „brutalitatea maghiară“ știe

despre sine că în mijlocul Europei are asupra sa sarcini grele, pe cari a le suporta și este datorită istorică providențială. Ea voește deci să fie tare, pentru-că trebuie să fie așa“.

Articolul facheie cu expunerea sarcinilor cari sînt: *tripla alianță, tronul regal și unitatea monarhiei* și zice, că Ungaria e o stîncă la granițele Orientului, de care să frînge potopul slav pus în mișcare și pe care de giaba o bombardează deodată din București și din Viena“.

Reforma cîlindarului.

În aula universității nouă din Iași — scriu ziarele de acolo — s'au ținut zilele trecute o conferință asupra *introducerii cîlindarului din occident în România*. Conferințarii au fost preotul Tondini de Quarenghi, reprezentantul academiei de științe din Bologna, pentru unificarea măsurii timpului.

Primul punct asupra căruia conferințarii insistă este introducerea în România a cîlindarului practicat de țările catolice, fără a se schimba sărbătorile religioase ortodoxe.

Conferințarii expune pe larg un proiect de lege pentru introducerea noului cîlindar în România, după sistemul ce l'a prezentat deja în Bulgaria, unde a ținut asemenea o serie de conferințe — proiect redigat de preotul Tondini, și în spiritul observațiilor făcute de Stoiloff, președintele consiliului de miniștri din Bulgaria. Acest proiect de lege va veni în dezbaterile parlamentului din Bulgaria prin luna Maiu 1898 și e acompianat de un comentariu publicat de revista juridică din Sofia, *Fouriditcheshko Spisanie*.

Cîlindarul va fi introdus în toate actele civile și politice și nu aduce nici o deranjare într-o țeară, unde sînt diferite națiuni. Ca exemplu conferințarii aduce Transilvania, care e plină de Români, cari au introdus cîlindarul întregului imperiu, fără a-și uita sărbătorile religioase, identice cu cele de dincoace de Carpați.

Conferințarii s'au oprește, discutînd pe larg propaganda și ideea emisă de prelatul ortodox, episcopul Romanului, Melchisedec, de a se introduce în actele autorităților române două date: stilul vechiu și nou.

Proiectul preotului Tondini de Quarenghi se compune din 5 articole:

1. De a se usa în toate serviciile statului o dată dublă: întău cifra cîlindarului din occident și apoi data cîlindarului iulian.
2. Toate actele de naștere, mărire și deces să fie înscrise și eliberate cu data dublă.
3. Toate contractele, scrisorile de schimb, cambiile și obligațiunile de ori-ce natură garantate de stat se poarte numai data cîlindarului cu stil nou.
4. Posta și telegraful se continuă cu stil nou, așa cum se află și în prezent și
5. Guvernul să-și trimită reprezentanții la toate conferințele ce se vor ține, pentru introducerea noului cîlindar.

Conferința a durat o oră și jumătate. Sala universității și balcoanele literalminte pline; public ales.

La sfîrșitul conferinței preotul Tondini este viu feliicitat de dl Giers, consulul rusesc — reprezentantul imperiului, care se conduce, după cum știm tot după cîlindarul iulian.

Conferințarii a mai declarat într'un cerc intim, că înainte de a veni la Iași, a avut o întrevedere cu Maiestatea Sa Regele Carol I., care a încurajat ideea și proiectul noului cîlindar.

CRONICĂ

Sibiu, 26 Ian. n. 1898

Dela temniță. Astăzi își implinește dl Ioan Simu, elev al seminarului teologic din Blaj, oșanda de patru luni, ce a făcut-o în temnițele Seghedinului. — Se știe, că dl Simu a fost condamnat, cu alți doi colegi ai sei, pentru înființarea unui cor de plugari în comuna sa natală Cîmfud, lângă Blaj.

D-șoara Agata Bărsosou, celebra noastră trageciană, după-ce a dat cu splendid succes un șir de reprezentații la Cernăuți, va sosi peste câteva zile la Brașov, unde va debuta cu trupa germană de aici un ciclu de vre-o 3—4 reprezentații, între cari va fi și o nouă dramă de Carmen Sylva, Regina poetă a României.

Alegere de preot. Zilele trecute s'a făcut în *Toracul mic* alegerea de preot la biserica rom. gr.-or. de acolo. A fost ales celogul absolut din Toracul-mare Gavril Ștefan, cu 200 de voturi, față de 26 ale lui din Sag. Al treilea candidat a fost teo-

logul absolut din archidieceză Iosif Euescu. Alegerea — laudă parochienilor — a decurs în cea mai deplină ordine.

† Nicolae T. Ciurcu. *Gas. Trans.* anunță, că vrednicul fruntaș român din Brașov dl Nicolae T. Ciurcu, ultimul din acea mîndră pleiadă de bărbați, cari au colucurat cu inimă de adevărați Români la înființarea și susținerea școalelor române din Brașov, a răposat la Viena, unde se dusesse în timpul din urmă să viziteze pe fiul seu, medicul St. Ciurcu. Peste șase luni defunctul ar fi implinit frumoasa etate de 90 de ani.

Nicolae T. Ciurcu a fost comerciant și membru al comitetului Gremiului român de comerț levantin în Brașov dela anul 1844 până în anul 1894. În decurs de 50 de ani cu puțină întrerupere a servit interesele românești, bisericești și școlare, din Brașov în calitate de membru al reprezentanței bisericești, al delegațiilor și Eforiei școlare, ear' peste 20 de ani și în calitate de cassar al Eforiei, o misiune aceasta împreună cu multe osteneli și mare responsabilitate. Toate aceste misiuni le-a implinit răposatul cu zel și conștiințositate, fără nici o recompensă materială.

Nouă catastrofă la Reșița. O depeșă pe cât de laconică pe atît de jalnică anunță, că în minele din Reșița o nouă catastrofă groaznică s'a întîmplat ieri. În urma unei violente explozii, zece mineri au fost omorîți.

Femeie decorată. Maiestatea Sa a decorat pe o înaltă damă a societății austriece, pe soția fostului guvernator al Carintiei *Francisc cav. de Schmidt Zuberow*, cu crucea de aur pentru merite. Casul e cu atît mai interesant, cu cît asemenea decorații nu se prea dau femeilor. În casul de față decorația s'a dat pentru mari merite filantropice.

Și măcelăriți și acușați! Păcătoasa comedie a procesului celor măcelăriți la Mehadica se repetă: *cu cer măcelăriți la Anina*. Își vor aduce aminte cetitorii noștri, că în 20 Ianuarie anul trecut *gendarmii împușcaseră asupra minerilor dela Anina*, în mare parte Români, omorînd 13 oameni și răniind greu 26. După măcel s'a pornit cercetare. Resultatul, — ca și la Mehadica! Tribunalul a pus sub acuză 28 de mineri, dintre cei ce au putut scăpa cu viața din groaznicul măcel. Ear' pe gendarmi? — Probabil, îi vor decora pentru... „patriotism și virtute!“

— Procesul nefecitilor acușați s'a început alaltăieri, la tribunalul din *Biserica Albă*.

Un serviciu guvernului maghiar — *ne lăudăm voia să facem:* atrăgîndu-și atenția la un cas de cea mai „patriotică“ importanță pentru, el și pentru întregă națiune ungurescă...

Zilele acestea ministrul rus de războiu a dat un ordin, de înțeleg, că prima companie a regimentului de gardă Kexholm, al cărui proprietar e Monarcul nostru să, poarte de aici înainte numele de „Compania Maiestății Sale Împăratului Austriei“. Evident că ne socotim adausul de — „și Regelui Ungariei“ — ministrul rus a comis o „nemaipomenită sfruntare“ la adresa „statului maghiar“. E deci de datoria statului maghiar, și fadoesebi a marelui Bánffy-Pașa: să intervină de urgență pe toate căile diplomatice, posibile și imposibile, într-o salva „onoarea statului maghiar“, reclamînd Rusiei să-și ceară scuze! Ear' de nu-și va cere, sîntem siguri că guvernul maghiar va declara războiul Rusiei și atunci *vai și amar* de colosul dela nord! Ii va prăpădi Báffy, foghițîndu-l dintr-o sorbitură de lingură!...

Ne face o plăcere neapuse de mare, prestand acest serviciu guvernului maghiar, care — avem fermă învingere! — va fi atît de recunoscător, de ne va mai slăbi cu dragoste, adică cum... procesele de presă!!

Osîndiri cu duimul. Zilele acestea s'a terminat la tribunalul din *Ogulin* faimosul proces al celor 69 țărani croaiți, acușați de turburările întempletate anul trecut în localitatea *Plaski*, proces pe care l'am înregistrat și noi la începutul pertractării finale. *Cincizeci-șese dintre acușați*, între cari mai multe femei, au fost osîndiți la temnița dela o lună până la trei ani. Unsprezece acușați au fost achitați, ear' doi nu s'au prezentat, fiind bolnavi. Procurorul a dat recurs contra achitării celor unsprezece acușați.

Baroneasa Hirsch pentru Evreii din România. Săptămîna trecută a sosit la Iași secretarul general al baronesei de Hirs h, soția răposatului archi-milionar baron de Hirsch. Secretarul se numește doctor Sonnenschein și are misiunea de a se interesa de aproape de starea Evreilor din România. Baroneasa dorește să sacrifice câteva milioane pentru coreligionarii sei din România. Planul este de a crea în Iași și București câte o școală de meserii în scopul de a forma bresle, cari vor emigra apoi în Argentina. Baroneasa de Hirsch va subvenționa și școalele israelite din România. Doctorul Sonnenschein a convocat zilele trecute pe fruntașii comunității evree la o întrunire.

Din Deva ni-se serie, că zilele acestea s'a făcut acolo alegerea de protopresbiter gr.-or. A intrunit dl Nicolau Șinca, paroch în B-carea, 23 voturi, ear' dl George Roman, paroch în St.-Miclăușul-mic, 5 voturi. Al treilea candidat, dl Cotuș, n'a primit nici un vot.

Școalele Blajului. Lucrarea, ce în cepem a publica la „*Tribuna literară*“, a fost scrisă de autorul ei ca țesă pentru licență, în anul 1895. Juriul compus din domnii profesori: V. A. Urechid, Gr. G. Tocilescu, I. Bodan, Al. Odobescu și N. Quintescu, a primit-o cu laude și a propus-o spre premiare. Răzută și prelegată după note scrute în arhivele Blajului, autorul a fost așa de bun să ni-o pună la dispoziție spre a o publica în „*Tribuna*“. Facem aceasta cu plăcere, cu atît mai virtos, că cetitorii vor afla în această scriere a entuziasmului tînr român multe momente frumoase din 1848, reînviind înaintea ochilor noștri. Și se cuvine în acest an jubilar, ca mai ales cu lectura istorică a înțemplierilor memorabile dela 48 să se ocupăm oarele libere. Și aceasta e un fel de sîrbare a aniversării.

„Afacerea“ Dreyfus s'a urmat în disecția camerei franceze la 24 Ian. n. Teme-rile, că scandalul dela sedința trecută se vor repeta, nu s'au adevărit. Socialistul *Faurès* și-a continuat interpelația pentru *Dreyfus* în mijlocul protestărilor majorității, dar fără scandal. Prim-ministrul *Meline* enunță, că refuza ori-ce răspuns, de oare-ce guvernul nu-și în drept să ocupe locul justiției țerei. Mai vorbesc doi deputați, unul pentru guvern, celălalt contra și disecția se închide. — Turburările sîngeroase din A'gir s'au sfîrcat cu liniștea s'a restabilit. S'a constatat, că în cursul conflictelor un Jidov a omorît pe un creștin, tată de familie, și că mai multe pravăllii jidovești au fost devastate, ear' cățiva Jidovi raniți. — Se afirmă, că Zola va cere în procesul seu citirea a 104 murtori.

În procesul ex-căpitanului Bojosev s'a întemplat Dominecă un mare scandal. Apărătorul lui Bojosev, avocatul Dr. *Bobesov*, cunoscut rusofil, a spus desore victima Simon că s'a aruncat asupra lui Bojosev ca o bestie. Președintele tribunalului a provocat la ordies pe apărător. Acesta însă, continuînd cu violență, a atacat și consulatul austro-ungar, zicînd, că *toți murtorii agravați au fost ascultați mai întău la consulat*. — „*Mînți!*“ a strigat la aceasta consulul austro-ungar *Rodich*, care se afla în public.

Cinci zloți — libertatea! Să tot laudă Ungurii cu libertatea lor, dar au și drept, și încă mare! Iată o dovadă: Cu prilejul ultimelor alegeri dietale, un capelan din *Zolna* a fost înghîtat de solgăbîrîu cu gendarmi, fără nici un motiv. Capelanul a pîrit pe solgăbîrîu la tribunal, pe cuvîntul că *„s'a vădîm libertatea personală“*. Tribunalul a dat dreptate pîrtitorului și a osîndit pe solgăbîrîu la — 5 fl. amendă... Cinci zloți — libertate!

Știri mîrunte. La Herne o catastrofă groznică de tren s'a întemplat; un tren accelerat derailînd, 30 oameni au fost omorîți și 12 raniți.

— La *Iglă* bătănie violent diferitistul; casuri murtle dese; școlile închise.

— În *Budafova* (rott. Ung.) a răposat un bătrîn de 114 ani, care a luat parte la multe lupte contra lui Napoleon.

— În *New-York* s'a sinucis un milionar înzecit, *Robert Rhineänder*; cauza nu se știe.

— La *Sofia* s'a sinucis cu o pușcă un maior frunteș, *Atanasie Nicolov*, din pricina unor certe familiare acute.

VIEAȚA SOCIALĂ.

Din Blaj.

— Raport special. —

Reuniunea femeilor. — Teatru de diletanți. — Petrecere.

— 24 Ian. n.

Nici-odată ca în iarna aceasta, viața socială dela noi n'a fost mai plăcută și mai variată. Serate literare, producțiuni, declamări, teatru și muzică, toate dietragerile acestea au fost date publicului ca să le guste, și simțindu-le plăcerea, să se învelesească și desfăteze.

Și când te gîndești, că cel mai de căpetenie merit în toată afacerea aceasta, meritul inițierii, compote în prima linie harnice și mult promițătoare noastre reuniuni de femei, atunci nu poți nutri în inimă față cu această nobilă instituție, decât un sincer și adevărat sentiment de recunoștință și admirațiune.

Plăcerea ce o au femeile noastre de a lucra și bine și frumos, și afară de cercul strîmt al familiei, spre a ajuta o instituțiune, ce urmărește scopuri mărețe și nobile, îți umple sufletul de o viață satisfacție.

Sîmbătă seara s'a jucat piesa „*Un secret*“ (trad. de Zolt Hodoș) de cățiva diletanți, cu un succes neașteptat. Întreg publicul a rămas încîntat de chipul cum diletanții, — cei mai mulți începători — au interpretat singuraticile role din această piesă, așa de bine tradusă, care îți ține încordată atențiunea dela început până la sfîrșit. Nici-odată doar n'a fost mai mult public, ca de data aceasta, și

nici-odată doar diletanții n'au jucat așa bine ca acum.

Special doamna *Matilda Nistor* ca *Marta*, d-șoara *Elena Săntion* ca *Roză* și dl *Șofron Stan* ca consilierul *Milescu*, au fost la perfecție. Năzazul unei neveste măritată abia de 6 luni, frînturile sufletului și teama de a fi înșelată de soțul seu, au fost neapuse de bine interpretate de doamna Nistor. Ear' d-șoara Săntion, ca mătușă în vîrstă, care dă sfatul neșoatelor în gural rol de a-și stăpîni bărbat și de a-și ține totdeauna de scurt, ca pe unii, cari nici-odată n'au conștiința curată, a fost foarte bine și 'și-a jucat rolul cu mult succes. Tot așa și dl Stan, ca un bărbat iubitor de aventuri, dar care a ajuns în încercătură, și a căzut în primejdie de a fi prins de soția sa, făcînd cadouri unei balerine, a fost viu aplaudat.

În rolul de balerină, mereu curtisată de toți cavalerii, și cercînd se apăra că fuge de dragostea unui locotenent (dl *Bitea*), cu care în sfîrșit totuși se căsătorește, d-șoara *Bariș* a fost așa de acasă și jocul seu a fost așa de natural, mai cu seamă în scena când respinge pe consilierul *Milescu*. Scenele de dragoste între *Valeria* și funcționarul *Cornel* au fost minunat interpretate de d-șoara *Bucșa* și dl *Victor Muntean*, ear' dl *Rășin* în rolul de profesor savant, căsătorit de curînd, ocupat mereu de animale și plante, confus și străin în afaceri de dragoste, a fost cel mai original. Bine a fost și d-șoara *Bodocan*, atît de drăgăță în costum național și dl *Furcă*, ca fîcior boieresc.

După fiecare act diletanții au fost aplaudați mult de publicul pe deplin îndestulit cu chipul cum 'și-au jucat rolurile. După producțiune a urmat dans până tîrziu.

Veseli am fi ca toții, ca astfel de producțiuni să fie cît mai ad-se, căci pe lângă că e mai distrăgătoare costă și mai puțin și aduc venit mai mult, cum și în cazul de față, încasările au fost de 150 fl., ear' venitul curat de aproape 100 fl.

Era să uit însă, că cel mai viu și mai mult aplaudat a fost dl *Dr. Codarcea* în rolul de *chîlnor*, cu toate că n'a zis nimic, fără a scăpat jos o furculiță. Rap.

Mai nou.

Ungurii și „Reichswehr“.

În numărul de ieri al ziarului *Reichswehr* se publică la locul al 2-lea un articol din *Budapesta*, drept „întîmpinare“ la articolii cunoscuți ai ziarului vieniez. Autorul articolului — probabil *Jeszenszky* — încearcă a dovedi, că *alta* trebuie să fie politica de naționalități în Ungaria decât în Austria. Zice, că „dreptatea politică“ ar fi ca *banul*, are valoare convențională, numai acolo unde e bătut (!). *Banujește pe Români de irredentism!* Redacțiunea ziarului vieniez spune la introducerea, că publică articolul numai pentru-că-i „întîmpinare“ venit dela o persoană distinsă, care se parecă exprimă vederile cercurilor mai înalte ungurești. „*Reichswehr*“ declară, că nu se identifică cu expunerile autorului ungur.

ECONOMIE.

Revistă economică.

(Urmare).

Cursul bursei în provincie. Prețul bucatelor dela bursa din Budapesta interesează foarte mult pe agricultorii din țeară, și astfel până acum s'a simțit mult lipsa informațiilor imediate și domne de credință. Pentru-ca să satisfac acestei lipse, ministrul de agricultură a dat un ordin, pe baza căruia până acum în fiecare zi se telegrafează din oficiu în 82 de centre din provincie, prețul bucatelor, și astfel agricultorii au date sigure despre fluctuațiunile prețului la bursa de baccate. Dacă trebuința va cere, ministrul va mai înmulți aceste centre de informații.

Mijloace pentru înaintarea agriculturii. Una dintre cele mai active societăți agricole din țeară recomandă următoarele mijloace pentru înaintarea agriculturii: 1. Prelegeri și conferințe despre chestiile economice actuale. 2. Prelegeri populare despre agricultură. 3. Aranjarea de cursuri pentru agricultură în timpul de iarnă. 4. Cursuri pentru studiul cultivării vîilor. 5. Înființarea de înșopiri economice (agricole, de credit, comun și valorisare). 6. Expoziții de viață și de mașini. 7. Împărțirea de vite pentru prăsiță. 8. Desvotarea culturai de hemeia, trifoiu, țitară etc.

Ar fi bine să punem și noi mai mare pond pe promovarea intereselor agricultorilor noștri — căci pare-ă ne cuprinde rușinea, când ne gîndim că noi ca popor eminamente agricol avem numai o înșopire agricolă și aceea restrînsă pe teritoriul unui comitat!

(Va urma).

Tribuna Literară.

Școalele din Blaj.

— Studiu istoric —

de

Prof. Nic. Brânzeu.

*

Studiul acesta a fost premiat, ca teză de licență, de consiliul universității din București.

*

Capitolul I.

Starea culturală și politică a Românilor înainte de întemeierea școalelor din Blaj.

Școalele Blajului, fără îndoială, au fost și sunt în parte și azi unul din cei mai însemnați factori culturali ai Românilor din Transilvania și Ungaria. În veacul trecut și până târziu în jumătatea a doua a veacului nostru, ele erau singurele școale, care dădeau națiunii române un foarte însemnat contingent de bărbai cu carte. Meritul și importanța lor pentru neamul românesc este incontestabilă și nu va fi nici un om serios, care să nu se închine înaintea acestui adevăr și să nu recunoască însemnătatea celui mai vechiu izvor de viață și lumină a tuturor Românilor. Întemeierea acestor școale pentru națiunea română de pretutindeni formează o epocă de cele mai bogate în rezultate pentru viața și dezvoltarea neamului nostru. De aceea pentru a pute arăta meritele și binefacerile acestor vechi școale, e nevoie să aruncăm o privire, cât de scurtă, asupra stărei culturale și politice în care se aflau Românii din Transilvania și Ungaria înainte de deschiderea școalelor din Blaj.

Veacul al 18-lea îi găsește pe Românii din Transilvania și Ungaria într-o stare tristă și vrednică de plâns. Nici-odată nu fusese poporul român atât de desprețuit și nesocotit; nici-odată nu ajunsese el la o înjosire mai umiltoare, ca în acest timp.

Din libertățile sale de odinioară, nu-i mai rămăsese nici amintirea lor. Nici sfârșiri eroice nu se mai fac, nici bărbai mari nu mai erau din sânul său. Întunec și lărgie peste tot și pretutindeni. Cu greu se va găsi un alt popor, peste care se fi trecut atâtea vijelii, contra cărora se se fi conjurat atâți dușmani și pe care se-l fi temut și pismuit cu aceeași măsură. Istoria ne poate spune multe lucruri grele între națiune și națiune, între nobili și nenobili, între confesiune și confesiune, dar prea puține lupte cu triplu caracter de rasă, de clasă și de confesiune. Toate deodată și asupra unui singur popor.

Instituția feudalismului pretutindeni a fost urâtă și odioasă, dar' nicăieri atât de grea și rușinatoare ca în Transilvania. Cine nu cunoaște sălbăticia și furia legilor *Compilatae* și *Aprobatae*, cari erau anume făurite pentru „a stîrpi pe necredincioșii țărani români”. Cine nu știe că „națiunea valahă” după legile ungurești, era tolerată numai până va plădă domniilor, ear' „religiunea Românilor” nu era primită între religiunile statului? Ori-ce școlar român știe de rost articolul de lege prin care țăranului român îi era oprit „a purta pușcă ori sabie; haine de pănură, cisme și cămașe de jol”. Știu preoții români de azi, că antecesorii lor erau prin lege declarați de „hoți și tâlhari publici”, ear' poporul român „vagabund și tăciunar”. Aceste câteva flori ale liberalismului maghiar sînt destule probe despre jalnică situație a neamului nostru.

Inercările violente de a se scăpa de acest jug rușinos, rămân fără succes. Scoși din viața publică, fără nici-un drept, nici cel de a se plînge, țăranii români nu au alt rol în stat, decît acela de a hrăni din munca și sudoarea lor, acea haită a nobililor, ce se răsfăța în desfrîn și fărâdelegi. De nicăieri nu licăria nici o rază de speranță; toată lumea părea a fi ostilă acestui brav, dar' nenorocit popor. Aceasta e în scurt situația politică a Românilor înainte de 1700.

Cu începutul veacului al 18-lea lupta confesională ajunge la antîiul plan. *Catolicii* își perd privilegiile avute; episcopia lor e cassată și secularizată. În toate și peste tot stăpânește maxima principilor calvini: „*Cuius est regio, illius est religio*”. La această epocă în Transilvania erau ca și acum 5 confesiuni: calvină, catolică, unitară, luterană și ortodoxă. Credincioșii acestei confesiuni erau Români, cari în număr întrecuau cu mult pe toți credincioșii celorlalte 4 religii. Dogmele de credință și mai ales ritul credincioșilor români, era cu desăvîrșire diferent de al catolicilor și calvinilor. Calvinii ajunși la putere cercă toate căile posibile și imposibile a atrage pe Români la confesiunea lor și când ved că cu puterea cuvîntului nu le succede, ei recurg la apucături machiavelice.

Românii în urma împrejurărilor vitrege din trecut mai păstrau încă și sub principii calvinii limba slavonă în biserică. Acum principii caută să scoată limba slavonă din biserică și să introducă cărțile rituale și dogmatice în limba română, ca astfel în acele cărți să poată viri și principiile calvinești. Nu dorința de a vedea și pe Români luminați și culți a fost motivul, care i-a îndemnat pe Calvinii a introduce limba românească în biserică, ci gândul infernal de a le răpi, credința și a le deforma ritul.

Ori-cum — fără voia lor — Calvinii fac și Românilor un bine de care se știură folosi mai târziu.

Cu toate acestea pe la sfîrșitul veacului al 17-lea, biserica Românilor era cu totul supusă Calvinilor. Metropolia românească desființată de fapt dacă nu de drept.

Rolul episcopului scosorît la rolul unui simplu protopop de azi. Supus întru toate *superintendentului calvin*, care în cele din urmă ajunsese a se subscrie în acte: „Episcop al Românilor”. Protopopii siliți a duce pe umerii lor pe *superintendent* ca să le deschidă sinoadele. În dieta din Sibiu dela 1566 se hotără, ca acei Români, cari stănd la dispoziție cu episcopul Gheorghe, *superintendent calvin* — ajuns episcop român — din biblie și totuși nu ar voi să primească religiunea cea adevărată (calvină), unii ca *acea* „să fie scoși din țară”.

Adevărat, că sub scurta domnie a lui Mihail-Viteazul la art 29 din legea dela 20 Iulie 1600 se zicea: „La poarta Măriei Sale, popii români, încât atinge persoana lor pe tot locul se scutesc dela iobăgia, la care este supus poporul”, dar' după căderea lui Mihail-Viteazul, Ungurii își răsună cumplit, amenințând și legiund *moarte* pentru cel-ce va cutiza a merge în țările române de unde le-a venit „*pericolul și stricăciunea*”. Asemenea nici un popă românesc din țările române se nu mai vină în Ardeal, ear' dacă ar veni se fie „*prins*” și „*spliat*”.

În urma acestor siluiri nu va fi de mirare, când vedem, că 3 protopopie din districtul Făgăraș precum și comunele Alămor, Orăștie, Hațeg, Hunedoara etc. erau trecute cu totul la calvinism și supuse direct *superintendentului calvin*.

La 1669 într-o diplomă a lui Apafi se hotără, ca Episcopul Românilor să depindă cu totul dela jurisdicțiunea *superintendentului* reformat nu numai în aplicarea popilor și protopopilor, în regularea și pedepsirea lor, ci și în convocarea și conducerea sinoadelor, ear' după închiderea sinodului, Metropolitul cu câțiva membrii să fie dator a trece în *sinodul unguresc* în persoană, pentru a revisui toate decisiunile luate în sinodul românesc, precum și ca să aibă ocaziune a învăța mai bine percepțele adevăratei religii (calvine).

Prin aceasta se dă ultima lovitură *autonomiei* bisericei românești și nu era decît chestiune de timp, ca să-și peară și caracterul național. Promisiunile principilor calvinii de a face Românilor școale, de a le înființa tipografii, au rămas făgăduieli goale.

Clerul ignorant și umilit nu mai are voință și rezoluția de a se opune acestei invasiuni străine. El primește fără opozițiune toate încălcările nobililor maghiari. Ear' dacă se mai învește din când în când și câte un *Sava Brancovici*, care se protestese contra acestor siluiri, el rămâne singur neurmat de nime, și silit în cele din urmă a suferi martiriul cel mai neomenos, bătut și închis în temnițe.

Puținii nobili români ce mai rămăsese din persecuțiunile catolicilor, se pleacă la ademenirile protestanților, își părăsesc legea și cu ea naționalitatea lor, e în schimbul privilegiilor de clasă se fac reformați și Maghiari. Poporul singur — țăranul — oarbă în o groasă întunecime fără apărători și luminători. Fără a pricepe ceva din dogmele calvine, el se mulțumește cu superstițiunile sale. Scopul politic al Calvinilor de a-și mări elementul cu numărul Românilor și astfel a se asigura pe viitor contra catolicilor, de astă-dată doborîți, nu s'a ajuns. Afară de nobili — totdeauna ușori de cumpărat și ușori la vînzare — masa cea mare a poporului român a rămas săracă și despoiată, dar' română în toate și tot.

Cu trecerea Transilvaniei la 1693 earăși sub domnia casei de Austria, situația politică în Transilvania suferă o nouă schimbare. Catolicismul reinviează și îndărjit pentru suferințele din trecut, dă asalt asupra Românilor ca să-i câștige pe partea sa.

Românii ajung acum între 2 focuri. De o parte curtea din Viena cu ademenirile și făgăduielile de luminare, ear de alta terorismul nobililor calvinii cari se opuneau la toate intențiunile Împăratului și calumniind ori denunțând, sîmănuau vrajba între Români, punend stăvilă nisuițelor culturale și naționale. Fără școale, și fără conducători luminați, fără o clasă mai cu stare, poporul român la sfîrșitul veacului al 17-lea, se găsește mai slab ca ori-când. Mai mulți dușmani deodată își îndreaptă ochii asupra lui punendu-și mîntui-

rea lor în destrămarea poporului român, în renegarea sentimentelor sale religioase. Va ceda el stăruințelor Vienei trecend la catolicism, ori va continua și mai departe a fi unealtă Maghiarilor calvinii, cari de atîta timp îl batjocorisă și înșelase?

Trecutul și prezentul trist ce i-l pregătise principii calvinii, de sigur nu-i inspirau vre-o încredere în viitor. Sufletul i-se umplea de fior, când se gândia că și pe mai departe va fi silit a figura tot numai ca umplătura pe lângă celelalte națiuni, fără drepturi, fără protecție. În astfel de împrejurări nu e mirare, că Episcopul Teofil și după el *Atanasie* își pleacă urechia la îndemnul Iesuiților și nădejduesc alinarea durerilor dela *Casa de Austria*, care în scurt timp avea și ea trebuință de sprijinul Românilor contra aristocrației calvine pururea amenințătoare și pururea infidelă. *Unirea* cu Roma devine fapt, îndeplinit.

(Va urma).

Informațiuni.

„Foaia pentru toți”, cunoscută și apreciată revistă enciclopedică pentru familie, a a intrat în anul II începînd cu 8 pagini, acum ea cuprinde 16 pagini și formează cea mai bogată culegere de bucăți frumoase și folositoare. În nr. 2 (55) care a apărut acum, se află între altele, un studiu important asupra Dobrogei, scris de dl C. D. Pariano, fost prefect, mare proprietar, președinte al consiliului județean din Constanța. Partea umoristică, e deosebenina bine făcută.

Un număr 20 bani. Abonamente ieftine cu premii de valoare.

*

Colecția anului I. a revistei „Foaia pentru toți” elegant legată în pînză englezească, formînd un mare volum de 504 pagini materie, cuprinzînd peste 1100 articole și 119 frumoase ilustrații, coasta cel mai nimerit cadou atît pentru tîneri cît și pentru bătrîni. Se trimite franco domiciliu, pe preț de lei 9 bani 50; breșat se trimite franco domiciliu pe preț de lei 7 bani 50.

Bibliografie.

CĂLINDARUL POPORULUI

— pe anul 1898. —

— Voci din presă. —

Liga Română.

„Dintre multele călindare ce se publică pe fiecare an în Transilvania, acesta este de astă-dată, fără îndoială, cel mai bine întocmit. În afară de partea calendaristică, el cuprinde o mulțime de notițe interesante despre instituțiunile românești de peste munți, o bună alegere de mici nuvele, povestiri, poezii etc. de ale celor mai buni scriitori români, apoi biografii de ale bărbaiilor fruntași ai poporului român de acolo, o *inregistrară foarte bine făcută despre întemplările mai marcante în chestia națională* în curgerea anului trecut, precum și o serie de sfaturi bune în ale economiei.

„Acest călindar poate fi astfel privit ca un „*Almanach*” al relațiunilor culturale românești de peste munți și este indispensabil pentru toți cei-ce urmăresc cu interes dezvoltarea Românilor din Transilvania.

VOCI DIN PRESĂ

despre

CASTELUL DIN CARPAȚI.

Patria.

„Volumul acesta, care se extinde pe 255 pagini octav mare tipărit pe hîrtie fină și cu litere elegante cuprinzînd nu mai puțin decît 25 ilustrațiuni interesante, merită de a face parte din biblioteca fiecărui Român. *Dr. Dăianu* în prefața sa caracterizează foarte nimerit prezentul roman cu următoarele cuvinte: „*calitățile, cum se pot observa și în „Castelul din Carpați” sînt invențiunea pentru a varia și dramatiza subiectele, observațiunea morală, fondul instructiv științific, care gîte întrunul plăcutul cu folositorul, și spiritual logic, care potrivește personagiile la situațiunile lor și le menține caracterul lor propriu în tot decursul povestirii. Firul acestor povestiri țese ciudățenii de cele mai minunate, creațiuni ale celei mai vii fantasii, pe care le urmărești cu încordare deosebită și cu o curiozitate de neînvins. Ele însă nu părăsesc fondul realității sau cel puțin al probabilității, și la sfîrșit, ori mai curînd, găsești minunilor o deslegare firească prin vre-o regulă de fizică, chemii ori matematică.”*

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vînzare următoarele noutăți musicale:

- Les beaux yeux. Valse pentru piano de Mathilde Mironescu . . . 1.—
- Terăneța. Cîntec popular pentru voce și piano de Costache Moimaru . . . —50
- Hora înfrîșirii, pentru piano de P. G. Nițescu . . . —75
- La tine copiliță dragă. Romanță de Droianu . . . —50
- Toujours avec argent. Polca franceză pentru piano de Sig. Paulmann . . . fl. —50
- La blonde. Polca mazarica pentru piano de Sigismund Paulmann . . . —50
- Turda. Marș patriotic de Paulmann . . . —50
- Hora reginei. De Sigis. Paulmann . . . —25
- Serba păpușelor. De Sig. Paulmann . . . —25
- Marș turcesc. De Sigis. Paulmann . . . —25
- Intermezzo pentru piano de M. Capșa . . . —50
- Les fleurs de Mai. Valse de Ant. Cirillo . . . 1.—
- Serba oficerilor. De C. Dimitrescu . . . —50
- La fille du Marin. Vals de Ivanovici . . . 1.—
- Daisy Bell. Valse (All Right) de C. Kaps . . . —75
- Liniste. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide . . . 1.—
- Am plîns. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo . . . —75
- Singurătatea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo . . . —75
- Claire. Polca pentru piano de Alph. N. Ochialbi . . . —25
- Inițiutele-Unite. Vals pentru piano de Carol Decker . . . 1.—
- Serba Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu . . . —50
- Serba mirilor. De C. Dimitrescu . . . —50
- Iubileu. Marș de Gh. Fotino . . . —75
- Surorile. Hora de Gh. Fotino . . . —50
- Elisa. Polca franceză de G. Ionescu . . . —50
- Zéphir. Polca mazarica de G. Ionescu . . . —75
- Souvenir de Zürich. Polca mazarica de Anton Kneisel . . . —50
- Pas de quatre original. De Mayer Lutz . . . —50
- Gavotte de la Princesse „Marie”. De Michel Marghiescu . . . —57
- Ai plîns și tu v'odată? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu . . . fl. —50
- Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu . . . —50
- Pictoriilor! De E. I. Alexandrescu . . . —50
- Un fir electric. De E. I. Alexandrescu . . . —75
- L'Affection. Polca franceză p. piano de C. D. Belortu . . . —50
- De Braila la Gênes. Galop pentru piano de C. D. Belortu . . . —50
- Serba Bucureștilor, pentru piano de Ioan D. Burlan . . . —50
- Serba Bucureștilor, pentru voce și piano de Ioan D. Burlan . . . —50
- Didi. Polca mazarica pentru piano de Ioan D. Burlan . . . —75
- Lavorul. Romanță pentru voce și piano de Dimitrie St. Cristide . . . —50
- Anton Zica. Pe aripile amorului, vals pentru piano . . . 1.25
- V. Hugo. Poezie. Cuvinte de I. I. Dorianu, Aubade (albadă) . . . —75
- Dorianu. Prin flori și floricele, I. romanță . . . —505
- Villacroze. De ce „mi-ai zis odinioară, romanță . . . —7
- Radu D. Rosetti. E vr'un loc citat de oameni, reverie pentru voce și piano . . . —50
- I. Paschil. L'Amitié, vals . . . 1.—
- R. van Saanen, cuvinte de M. Eminescu. Doina cedului . . . —75
- Ioan D. Burlan. Amintiri din Breasta, serbă pentru pian . . . —50
- I. Braunstein. Rêve du Matlot, vals pentru piano . . . 1.—
- G. Vasiliu. Freamătul Zăvoaiului, horă . . . —75
- C. Felix. Cuvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce și piano . . . —50
- I. Paschil. Cuvinte de I. Dorianu. Așa „mi-e seră, romanță pentru voce și piano . . . —50
- F. Domeier. Solr's de Bucarest, vals . . . 1.50
- A. Cirillo. Emilie, polca-mazar pentru piano . . . —75
- D. D. Vorens, Mignon, polca-mazar . . . —50
- S. Dicker. Punct și virgulă, polcă pentru piano . . . —50
- Polizo-Micșunescu. Douce Souvenances, vals . . . —50
- Gr. Ciurea. Ferdinand - Marș . . . —10

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal todeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Musică. Au apărut în edițiune tipografică 4 piese musicale arangiate pentru cor mic de dl Val. Magdu: „*Iorghina*”, cîntec popular de prin părțile ungurene și bănățene (cîntec); „*Dorule o dorule*”, cîntec popular de sub podgoriile aradane (cîntec); „*Nuacș*”, pe melodia dansului „Pe picior” din Băist (sextet) și „*Foate verde tiriplic*” cîntec popular de pe țășul Băsei (cîntec). Se află de vînzare la autor în Arad. Prețul unei piese — 25 cr., toate 4 costă 80 cr., plus 5 cr. porto.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Joi, 27 Ian. n.

B-n-ficiul actorului R de Lenor.

Feenhände.

Comedie în 5 acte, de Gasemann.

Începutul la 7 ore seara.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 24 Ian. n. 1898.

Sîmînțe	Unitatea pe Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Unitatea pe Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	pînă	dela	pînă	
Grâu				
Băntăneș vechin	75	—	78	—
Grâu dela Tisa	75	12 25	12 35	12 45
Grâu „Penta”	75	12 2	12 30	12 40
Grâu de Aliba-Rag.	75	12 30	12 40	12 50
„Bacsa”	75	—	—	2 55
Grâu ung. de Nord.	75	—	76	—

Sîmînțe, vechi ori nouă	Solul	Unitatea pe Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	pînă	dela	pînă
Secară		70—72	8 50 8 55
Orz	de Nord	80—82	6 20 6 50
„de vînzare	82—84	6 70 7 40	
„de Nord	84—86	8 — 9 50	
Orz	de Nord	86—88	6 80 6 85
Orz (porumb)	de Nord	88—90	5 10 5 20
Orz	de Nord	90—92	5 05 5 10
Meiu	de Nord	18 —	18 50
Hîrtie	de Nord	4 80	6 10

Grâu	Unitatea pe Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	pînă	dela
Grâu	de Nord	11 71
Orz	de Nord	8 19
Orz	de Nord	6 28
Orz	de Nord	6 80

Prețurile diferite	Unitatea	Prețul
dela	pînă	dela
Sîm. de tri.	Lucernă ungurească	—
Oleu de rap.	roșie	—
Uns. de porc.	rafinat	—
Slănină	dela Pesta	51.— 55.—
„	svîntată	—
„	afumată	56 — 57 —
„	slavon, nou	—
„	băntăneș	—
„	brută	—
„	galbînă străcurată	—
„	de Rosenau	—

Cursul pieței din Sibiu.

Din 26 Ian. n. 1897.

Hărto-monetă română	Onup.	9 47	vînd	9 52
Lire turcești	—	10 62	—	10 67
1/2 Imperial	—	9 85	—	9 90
Bănele române 100 a	—	126 80	—	127 15
Galbeni	—	8 6	—	8 69
Napoleon-d'ori	—	9 60	—	9 64
„ (rusești)	—	—	—	—

Bursa de Budapesta.

Din 24 Ianuarie n. 1897.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ 4%	—
„ „ val. cor. 4%	100.25
Imprumutul căilor ferate ung.	121.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ croate-slavone	99.—
Obligațiunile desp. regalilor	101.50
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.—
Renta de hîrtie austriacă	102.50
„ de argint austriacă	102.25
„ de aur austriacă	123.50
Losuri austriace din 1860	160.50
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ de credit ung.	—
„ de credit austr.	—
Scrișuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”	102.—
Argintul	5.70
Galbeni împărătești	3.67
Napoleon-d'ori	9.51
Mărci 100 imp. germane	58.80
London 10 Livres sterlingi	120.05

Bursa de Viena

Din 24 Ianuarie n. 1897.

Renta de aur 6%	—
„ „ 4%	—
Renta „v. c. 4%	100.—
Imprumutul căilor ferate ung.	122.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	101.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	121.60
Bonuri rurale ung.	98.—
„ croate-slavone	99.—
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	150.—
Renta de hîrtie austriacă	102.45
„ de argint austriacă	101.60
„ de aur austriacă	123.30
Losuri austriace din 1860	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ de credit ung.	—
„ de credit austr.	—
Argintul	5.71
Galbeni împărătești	3.69
Napoleon-d'ori	9.52
Mărci 100 imp. germane	58.77
London 10 Livres sterlingi	119.95

Bursa de București.

Din 12 Ianuarie v. — 4 ore p. m.	Cassa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. Rural. conv. 6%	100
Imprumutul municipal 5%	97
Scrișuri func. rurale 5%	—
Idem urbane 7%	—
„ „ 6%	192
„ „ 5%	87
Banca Națională (100 lei vînz. intr.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vînz.)	420
Soc. de Asig. Nat. (200 lei vînz.)	467
Soc. rom. de reasig.	118
Soc. rom. de con. (250 lei vînz.)	106
Oblig. Cassei Pensiuinilor	263
Ario	—

Conform legii despre timbru, §. 209, pct 2, liberă de timbru.

Losurile cele mai bune și ieftine

sunt

LOSURILE ORFELINATULUI DIN CLUJ

cari stau sub protectoratul domnilor:

Tisza Kálmán, baron Bánffy Dezső, conte Tisza Lajos, baron Vay Béla și conte Degenfeld József, și cari au următoarele câștiguri:

4 câștiguri principale, în valoare de 57.000 cor.,

apoi

3996 câștiguri în valoare de 103.000 cor.,

la oaltă

4000 câștiguri în valoare de 160.000 coroane.

Cel mai mic câștig la ambele trageri face 10 coroane.

I. tragere e la 10 Februarie 1898,

II. " " " " Aprilie 1898.

Losuri, valabile pentru ambe tragerile costă **numai 2 coroane.**

De vânzare la

[300] 1-3

biuroul central al comisiei de losuri și în toate traficile.

Doriți se cetați

un interesant Roman?

Vi-se recomandă

„Castelul din Carpați”

— Roman din viața poporului românesc din Ardeal. —

de

Jules Verne.

Premiat de „Academia franceză”.

Traducere, — unica autorizată de editorul proprietar francez — făcută de

Victor Onișor.

Acest volum apărut tocmai acum, are 255+XII. pagini, în octav mare, de o eleganță rară la cărțile românești, și este împodobit cu

26 ilustrațiuni

admirabile, executate după clișouri din Paris.

Prețul:

Edițiunea populară: 80 cr. + 5 cr. porto postal.

Edițiunea de lux: 1 fl. 20 cr. + 10 cr. porto.

Edițiunea de lux compactat: 2 fl. + 10 cr. porto.

Cel mai potrivit cadou e un „Castel”.

A se adresa direct la

Librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcii nr. 15.

În atențiunea cumpărătorilor de cărți.

Mulți dintre onorații noștri cărturari ne cer ca să le trimitem câte o carte, ori două, cu rambursă (Postnachnahme — utánvét). În interesul bine priceput al publicului ne luăm voe a face atenți la marile spese împreunate cu acest fel de comande. O carte cumpărată pe această cale costă totdeauna cu 25—30 cr. mai mult, decât dacă se trimite prețul cărții înainte printr-o assignație postală.

Rugăm deci pe toți cei-ce fac comande de cărți, al căror preț îl pot ușor afla, ca în propriul lor interes să trimeată banii înainte și să nu întrebuițeze felul de comandă cu rambursă, așa de păgubitor pentru public.

La comande, pe lângă prețul cărții se se adaugă și porto postal pentru trimiterea sub bandă, ear’ dacă vor să fie și mai siguri, și taxa de recomandare, care este totdeauna 10 cr.

Librăria „Tipografiei”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

Pentru

Domni:

Cămeși de bal
Cravate de bal
Mănuși de bal;

Dame:

Stofe de bal
Evanțailuri de bal
Mănuși de bal
Antreuri de bal;

Mirese:

Trusouri,
Albituri de purtat,
de pat și de masă
solid lucrate

[318] 2-6

liferează

JULIUS WERMESCHER,
Sibiu,
Piața-mare — Str. Cîrnădiei.

Prețuri reduse

pentru

Sesonul de teatru și bal.

Essence Vera-Violetta de Roget-Gallet 1 fl. 90 cr.

„Violette ambrée de „ „ 2 „ 70 „

Extract de ghiocel de Gustav Lohse 1 „ — „

„Violettes d’Abbazia de H. Kiehlkauser 1 „ 06 „

Poudre-Lechner, mare 60, mic 40 cr.

„Velontine de Ch. Fay . . 1 „ 50 „

și tot felul de săpun de toaletă, pomăzi de buze, periute de dinți etc., în calitate recunoscută bună pe prețuri uimitoare de ieftine.

[329] 1-6

Wiener Rasir-, Frisir- und Parfumerie-Salon

Franz M. Nikesch,

Hermannstadt (Bretterpromenade).

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei”

de

George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă”, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 = șese florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Aceasta carte n’ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

a

bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare

cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (dela 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

La „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare

„POESII”

DE

IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cenzeri.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andreiu bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterea Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1898.

Anul XIII.

SIBIU.

Editura și tiparul „Tipografiei”, societate pe acțiuni.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

Cu șese ilustrațiuni!

Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1897. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Correspondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericești române din Ungaria și Transilvania. — George Coșbuc (scriță literară): „Nunta Zamferei”, „Noi vrem pământ”, „Mureșul și Oltul” (povești din popor), „Numai una!” (poesie), „Sălcia și plopul” (legendă din popor), „Rugămintea din urmă” (poesii) și alte „Poesii scurte”. — „Glume”. — „Mântuirea steagului” (scriță istorică) de Petru Văcărescu. — „Ioan Crai” (scriță literară cu portret): „Poveștea unui om leneș” și „Olteneii din Iași”, „Rostiri, zicători, cuvinte”. — Th. D. Speranță (scriță și două anecdote): „Mama Ungurului”, „Jidani și hoții”. — „George Pop de Băsești” (biografie cu portret). — „Cât de lungă se fie ziua, tot vine noaptea”, de doamna Columb. — „Castelul din Carpați” (scriță bibliografică) de Jules Verne. — „Răvașul nostru”, cronică întâmplărilor de peste an, de Ioan Scurtu cu următoarele portrete intercalate în text: „Ioan Ștefan, Ioan Hamia, Dr. C. Lueger”. — „Economie: Despre dări și termine”, „Asigurarea contra focului și grindinei”, „Întinerirea pomilor”, „Povești”. — „Tîrgurile din Ungaria și Transilvania”. — „Tîrgurile din Bucovina”. — „Tîrgurile (băciurile) principale din România”. — „Inserate”.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei”.

1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu preț redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n’a fost și nu va fi. Povești de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipăruș Petru. Povești de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 8 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Teiu legănat. Povești de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcăritul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fieca a nouă mame. Povești de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Poveștea lui Ignat. Povești de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndrăgăstul. Povești de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Blăstem de mamă. Legendă populară din giurul Năseșului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarrik. Un exemplar cu preț redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Povești de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turenului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Povești franțuzești de Eleonora Tănăsescu, după A. Gevrey. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoara. Povești de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un peșitor îndrăgăst. Novela de Björnsterne Björnson. (1866). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Văntură-Teară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpătoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Draga mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 80 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Povești de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgarciutul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Povești de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Nuscii-împărat. Povești din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-împărăteasă și peana ei aleasă. Povești din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Povești în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan F. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba iadului. Povești în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Princesa fermecată. Povești în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Povești în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Povești de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antoniu Ghislan-zoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Povești de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fadetă. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Rusalin pînărarul. Povești de Nicolae Trimbișoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma învinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vînzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.